

**MEDDELANDEN
från
TELESTÖRNINGSNÄMNDEN**

Nr 6 1999-09-23 (Utgåva 3)

Fördelning av kostnader för skyddsåtgärder samt kostnader vid inträffad skada, dels mellan flera störande befintliga företag, dels mellan befintliga och blivande företag.

Allmänt

Enligt 9 kap 2§ ellagen (1997:857) (se meddelande nr 4), skall i vissa fall åtgärder till skydd mot elstörningar utföras vid den för störningar utsatta anläggningen, varvid dess innehavare är berättigad till ersättning för uppkommande kostnader (efter avdrag för värdet av den bruknings-båtnad som skyddsåtgärderna kan medföra för den störda anläggningen). I lagtexten behandlas endast det fallet att störningarna härrör från en kraftanläggning. För det fall att åtgärderna föranledes av störningar från två eller flera kraftanläggningar med olika innehavare innehåller lagen ingen speciell fördelningsregel, utan frågan får lösas med ledning av allmänna skadeståndsrättsliga principer.

I förhållande till den störda anläggningens innehavare torde de störande anläggningarna jämlikt 6 kap 3 § i 1972 års skadeståndslag vara solidariskt ansvariga för uppkommande nettokostnader (dvs. kostnaderna för åtgärderna efter avdrag för brukningsbåtnaden).

Skadeståndslagen innehåller inte någon bestämmelse om på vad sätt ersättningen skall fördelas mellan två eller flera solidariskt ansvariga skadevällande inbördes. Av motiven till lagen (prop. 1972:5 s. 119, 175, 591) framgår emellertid klart att fördelningen skall ske ”efter vad som kan anses skäligt med hänsyn till omständigheterna”.

Främst skall ”graden av vållande hos de ansvariga” användas som fördelningsgrund, men ”hänsyn kan tas också till andra omständigheter”.

Vid anläggning med flera delägare hänvisas till meddelande nr 19.

En regel om fördelning efter skälighet ger tyvärr inte mycket ledning för parterna, när de i förväg skall bedöma vilket resultat en eventuell domstolsprövning kan leda till. I de här aktuella fallen kan en ersättningsgill

kostnad uppkomma utan att den eller de ansvariga har gjort sig skyldiga till någon som helst felaktighet, och "graden av vållande" kan därför inte användas som fördelningsgrund. Möjligen kunde man utgå från omfattningen av den störning som

Telestörningsnämnden

Huvudmän: Svenska kraftnät
Svensk Energi
Trafikverket
TeliaSonera Skanova Access AB

Adress: Svenska kraftnät
Box 1200
172 24 Sundbyberg
Telefon: 08-475 80 00
E-post: tsn@svk.se

I samarbete med: **Elsäkerhetsverket**

Hemsida: www.svk.se

härifrån från envar av de störande anläggningarna och fördela ersättningen i ungefärlig proportion till störningarnas storlek. En dylik regel lider dock av den svagheten att de olika störande anläggningarna kan ge upphov till störningar av skilda slag, omöjliga att inbördes storleks-jämföra, varvid det blir svårt att finna en rättvis fördelningsgrund för de olika störningarna.

För att komma från svårigheten med de olika störningstyperna bör man enligt Telestörningsnämndens mening vid fördelningen bortse från omfattningen av själva störningarna och i stället utgå från storleken av de kostnader som föranledes av varje störande anläggning för sig respektive av varje innehavares störande anläggningar för sig, oberoende av störningstyp. För varje anläggning får därvid uppskattas kostnaden för de störningsförebyggande åtgärder som skulle orsakas av den anläggningen, om ingen annan störande anläggning fanns. Kostnaderna för de faktiskt erforderliga åtgärderna fördelas därefter mellan de störande anläggningarnas innehavare i proportion till de fingerade kostnaderna för störningsförebyggande åtgärder.

En fördelningsregel grundad på de olika anläggningarnas fingerade åtgärds-kostnader synes vara helt invändningsfri i de fall då summan av de fingerade kostnaderna överstiger den aktuella faktiska åtgärds-kostnaden. I sådana fall får varje störande anläggning en mindre kostnad vid den gemensamma ersättningsregleringen än om regleringen skett för varje anläggning för sig. I vissa fall torde det emellertid kunna inträffa att den faktiska åtgärds-kostnaden blir större än summan av de fingerade kostnaderna beroende på att de samverkande störningarna leder till överskridande av någon "tröskel" som ökar åtgärds-behovet. Det synes skäligt att en dylik på grund av samverkan mellan störningskällor uppkommande extrakostnad fördelas endast mellan de anläggningar som bidrar med störningar av det slag som föranleder den förhöjda åtgärds-kostnaden. Om exempelvis skydd behövs både mot ljudstörningar och mot inducerade spänningar och extrakostnaden hänför sig till det senare slaget av störningar, bör extrakostnaden fördelas endast mellan de anläggningar som ger upphov till inducerade spänningar. Som fördelningsgrund synes i denna del böra användas storleken av den inducerade spänning som varje anläggning orsakar. Denna kan ju approximativt sägas utgöra ett mått på anläggningens bidrag till att tröskelvärdet för åtgärds-behovet överskrides.

Fördelningsprinciper

I syfte att underlätta frivilliga uppgörelser rörande fördelning av kostnaderna för skyddsåtgärder som orsakas av störningar från två eller flera kraftföretag rekommenderar Telestörningsnämnden att följande fördelningsprinciper tillämpas, om inte särskilda skäl för avvikelser därifrån visas föreligga.

1. För varje störande kraftanläggning respektive varje innehavares störande anläggningar uppskattas schablonmässigt den nettokostnad som skulle ha uppkommit för att avhjälpa störningar, om ingen annan störande anläggning funnits. Om summan av de sålunda uppskattade fingerade kostnaderna för de olika störande anläggningarna är minst lika stor som nettokostnaden för den faktiskt, erforderliga skyddsåtgärden, fördelas sistnämnda kostnad mellan de störande anläggningarna i proportion till varje anläggningens fingerade åtgärds-kostnad.

2. Om summan av de fingerade nettokostnaderna är mindre än nettokostnaden för den faktiskt erforderliga skyddsåtgärden, betalar varje störande anläggning till en början sin fingerade nettokostnad. Återstående belopp fördelas, i proportion till störningarnas omfattning, mellan de anläggningar vilkas störningar samverkar på sådant sätt att åtgärdsbehovet ökar utöver vad som täcks av de fingerade nettokostnaderna.

Tillämpning

I en till Telestörningsnämndens bedömning överlämnad fördelningsfråga har nämnden rekommenderat tillämpning av den ovan under 1 angivna fördelningsprincipen.

I samma ärende uppkom även frågan i vad mån ett kraftföretag, som planerar att utföra högspänningsanläggningar inom ett område där skyddsåtgärd (förkablning av teleblankledningar) skall vidtagas med anledning av störningar från befintliga högspänningsanläggningar, är skyldigt att delta i åtgärdskostnaderna i denna del uttalade Telestörningsnämnden följande:

Stöd i lag torde saknas för att ålägga blivande ägare av planerade kraftanläggningar att delta i kostnaderna för skyddsåtgärder som vidtages på grund av befintliga störningskällor. Däremot blir innehavaren av en nytillkommande kraftanläggning ensam ansvarig för de ytterligare skyddsåtgärder som kan vållas av hans anläggning. Då ett samtidigt utförande av de olika skyddsåtgärderna kan möjliggöra betydande besparingar, bör förutsättningarna härför och för ett därav betingat frivilligt bidrag avseende marginalkostnaden för eventuellt erforderliga ytterligare åtgärder noga undersökas.